

שהיתה צריכה להיות. העובדות המדיניות והרו כסוס שאין לו רוכב. הכיוון ניתן על ידי ההגיון הפנימי של עובדות החיים הבינ-לאומיים.

ב-1947 הפתיחה בריחה-מועצות את העו"ל, כששמה במקרה מסורת אנטי-ציונית של 30 שנה, הפכה לפתע תומכת מעילה במדינה היהודית. הדבר לא נבע מסנטימנטים, לא היה פרי הקסם האישי של משה שרת. הוא נבע משקול פשוט: בארץ-ישראל היה קיים בסיס בריטי. המדינה היהודית הבטיחה לחסל בסיס זה. המחלוקת העברית, ובעיקר חלקה הפעיל שהיה דחוק אנטי-קומוניסטי לאומני, חתק את הבסיס באש ודינמיטי.

אנדריי גרומיקו קם באו"ם, הצביע בעד המדינה. הוא שוחח עם נציגי ההיכנות היהודית, וגם עם נציגי אצ"ל, שהקומוניסטים הפלשטינאיים הכריזו עליו כעל ארגון פשיסטי.

לא מתנה מן השמים. הידידות הרו-סית לא היתה מתנה מן השמים. היא היתה פרי עובדות פוליטיות קרות. היה ברור ש-שינוי העובדות יגרם לשינוי המדיניות. סכינה גדולה זו היתה צריכה לרחף יומיום לנגד עיני שר-החוץ הישראלי. אולם היא לא הסרידה את מנוחתו.

מדינת ישראל היתה זקוקה לכסף. עם כל דולר נוסף שקיבלה מאמריקה, התקרבה למעגל האמריקאי, התרחקה מן המעגל הסובייטי. שר-החוץ הישראלי היה חסר אונים נוכח התפתחות זו, לא ניסה גם ליצור שווי משקל כל שהוא.

בעיניים רוטיות היה זה תהליך מסיבן מאד. השתלבות ישראל במערכת הבנייה ה-מערבית לא היתה הסכנה הגדולה ביותר, אף כי מוכרחה היתה להוביל, כפי שר-החוץ ליק, להקמת בסיס מערבי חדש בישראל. אולם מסוכן עוד יותר היה הקשר הבלתי-נמנע שנוצר בין המדינה החדשה ובין מליוני האזרחים היהודיים בבריחה-מועצות. לא היה זה חשוב אם הקשר פעיל או פוטנציאלי. עצם האפשרות שתהיה למליוני אזרחים זיקה נפ-שית למדינה זרה השייכת לגוש צי"ה, יצרה מצב שלטון דיקטטורי מן הסוג הסובייטי לא יכול היה לשלם עמו.

צירוף נוצצות. המפנה הטבעי בא בסגירת הסובייטי המקובל, במשפט פראג ובמי-אורענו מוסקבה. הוא מוכרח היה להוביל לניתוק היחסים בין שתי המדינות. יתכן ואפשר היה לעכב תהליך זה, לקיים לפחות באופן סמלי את הדגל הכחול-לבן במיסקבה. אולם במאבק בין הסטימנט הלוחש ובין ה-שיקול הצונן ניצח בלב הממשלה הישראלית ושר-החוץ שלה הסטימנט.

דיפלומט אנגלי היה, מן הסתם, צי"ר את רגשותיו, מוסר הכרזה מתונה, כדי להציל את אשר ניתן להציל. שר-החוץ הישראלי עשה את ההיפך. מדיניות-החוץ שלו הפכה בסעי-תעמולה מלחמתי.

הפצצה שהתפוצצה בשבוע שעבר בבית הצירות הסובייטי בתל-אביב, מעשה שכמ-עט אין לו תקדים בחיים הבינלאומיים, היתה רק קנה הקש האחרון. יש להניח שבג-בל-עדיה היתה בריחה-מועצות מחסלת את הדגל כחול-לבן בבירתה. אולם הפצצה הוגשה לה, על צלחת נוצצת. את התירוץ האידאולוגי הקשר בין מדינת-ישראל ויהדות מוצר אירופה נותק לחלוטין.

ללא מחיר. לא היתה זאת ההוצאה היחידה. הפצצה לא פוצצה רק את אחי ה-תפקידים הציוניים של המדינה, היא חפרה קבר עמוק למדיניות-החוץ הישראלית בכ-ללה.

כי זה היה הפרדוקס הגדול שריחף מעל לראשו של משה שרת. רק כל עוד היתה יש-ראל מדינה עצמאית במידה כלשהי, היה לה מה להציע לאמריקאים. הכסף שורם ליש-ראל ניתן, קודם כל, כדי לרכוש ירד. ירד שאינו יכול לנתק את יידיותו חזל להיות ירד, הוא הופך קבצן המבקש נדלית בפתח שום אדם אינו אוהב קבצנים.

הבעיטה הסובייטית העיפה את ישראל ל-תוך החצר האמריקאית. היא חיסלה כל יומי-רה של עצמאות ישראל ביורה הבינלאומית. עצמאות זו חולה להיות אובייקט שיש לו מחיר בשוק העמים. ובאותה שעה ילה מחיר העצמאות הערבית.

* מספר ערי ז'בוטינסקי, בנו של המנהיג הרביציוניסטי: "הילל קוק (פיטר ברגסון) ואנוכי שוחחנו עם גרומיקו למחרת ההכרזה בבית או"ם. הוא הטיל ספק אם האנגלים י-אמת יפנו את ארץ-ישראל. ניהלנו את השיחה באנגלית. כשקמנו להיפרד אמרתי לו לפתע ברוסית, שפתי-אמי: "אנחנו נגרש אותם ב-עיסות!" גרומיקו פרץ בצחוק גדול, חזר על הפוסק בהנאה רבה באוזני שומרי ראשו, ש-פרצו אף הם בצחוק. אחרי שהחלימו מהפ-תעתם, כשנתגלה להם נציג אצ"ל רבן אודיסיה הרוסית."

אנדריי גרומיקו בשיחה עם שליחי אצ"ל - בלייק-סאנסם
"אנחנו נגרש אותם בבעיסות!"

שלף בבהלתו הראשונה שני אקדחים, ירה ללא אבחנה לכל עבר, פגע בכל שנודמן בקרבתי.

לאסור מישוהו - אכל... האמת הפ-שוטה היתה שלא היה למשטרת ישראל כל מושג מי הניח את הפצצה, גם לא כל רמז מאיזה חוגים באו המפוצצים. זה-היה מצב בלתי-נעים.

הוא היה גרוע שבועיים עקב משמעותו המדינית של המעשה: הפצצה עוררה תשו-מת לב בכל העולם. אוהדי הסובייטים רמזו בגלוי כי המפוצצים היו אנשי הממשלה עצמה, אולי אפילו אנשי המשטרה. גם במ-דינות אנטי-קומוניסטיות עורר המעשה תגו-בה שלילית: חסינותו של דיפלומט היא אחד מעמודי-התחך של הגימוס האירופי, פרי שיקול תועלתי שבצע מניסיון של מאות בשנים.

היה ברור כי יש לעשות משהו, יש לאסור מישוהו, ללא כל דחוי. אבל את מי אפשר היה לאסור?

הנערים - הוקנה. גל הטרור שהוביל למעשה זה החל עוד לפני שלושה חודשים (ראה מסגרת). אחרי כל מעשה חייכה המש-טרה חיוך עליון, פתחה בחקירה רצינית למחצה באמצעות קצינים נמוכים, שהכירו פושעים מקצועיים רבים אך היו דומים

* מימן: הילל (פיטר ברגסון) קוק, בשע-תו מזכיר הועד העברי לשיחרור לאומי ב-ארצות-הברית; משמאל: ערי ז'בוטינסקי, חבר הועד

משה זצמורה שרת בקבלת-פנים דיפלומטית לפני שדוש שנים
איש אינו אוהב קבצן בפתח

בנקודה זו התאחו כל הכשלוניות של מדי-סגל יפרסם הודעה ברוח זו.

מוטב גויים. זקן הסגל, שגריר ארצות-הברית, מונט דיוויס, רצה לחסוך לממשלה ישראל את אי-הנעימות העלולה לגבוע מד-רישה כזאת, שפרושה, בעצם, הבעת אי אמון ליכולתה הבטחונית של הממשלה. הציע ל-אפשר לכל נציג דיפלומטי לנהוג בענין כפי-הבתו. לשם יעילות, הסכיר, מוטב שהמדינות החפצות בכך תדרושנה תוספת שומרים מארצותיהן, כדי להמנע מתסוכנות הקשורד בפעולת שמירה, המוגבלת על ידי החוקים הקובעים את חסינותו של שטח הצירות.

דעתו של שגריר ארצות הברית נתקבלה. ממשלת ישראל, שאף לא קבלה הודעה רש-מית על דיון זה, הבינה איך שהוא את הרמז. בראשית השבוע הוגברו משמרות המשטרה על כל הצירות הורות.

הוצאה נוספת: 12 חיילי הצי האמריקאי (מרנס), שהשתעממו עד כה בקונסוליה ה-אמריקאית בירושלים, הועברו כתגבורת ל-משמר הצירות האמריקאית, ויכולו להיטיב בלבנות בחיי הלילה של תל-אביב.

יריות לכל עבר

הפצצה שהתפוצצה בבית הצירות הסובייטי בתל-אביב עוררה אנשים רבים משנתם. אולם איש לא התעורר בצורה פחות נעימה מאשר משטרת-ישראל. משך כמה ימים דמתה המשטרה לאדם שנרדם במיטתו הקיץ לפתע לקול יריות.

ניות החוץ הישראלית כמשך ארבע שנים. אי-בת כל הערבים, ללא הבדל דת, מדינה ומעמד, חזקה היום יותר מאשר היתה אי-פעם. בריחה-מועצות, אחרי שהכריזה מלחמה על ישראל, רתמה את כל משקלה למסע של כיבוש ה-עולם הערבי. לארצות-הברית אין כל ברירה אלא להתחרות עם הרוסים על יידיות דערי-בים. מדינת ישראל חולה להיות גורם במצוי-אות חדשה זו.

מדינות החוץ הישראלית הפכה, כמעט, נושא לדיונים של ועדות ועול: איז טעם רב-להתויק משרד עם מאות עובדים ועשרות ציריות כשאין מדיניות-חוץ. את ההפקיד האחרון ששרד לפליטה - להשתמש בלחץ יהודי אמריקה על ממשלתם כדי להשיג כסף נדבות, אפשר היה להעביר למדור כתאים במשרד האוצר.

בהעדר התלטה כזאת, ישנה פרוצדורה אח-רת למקרים כאלה במדינה דימוקרטית: לה-עביר את משרד-החוץ הישראלי לרשותו של אדם שיש לו מדיניות-חוץ.

טרור
הדים אקסטריוואליים

"פצצה אינה מבינה במדיניות גבוהה, טב-עת: אפשר להטילה על כל אחד, ובכל מקום."

טרוריסט אירי אלמוני, אימרה זו זכרו, אולי, גם אנשי הסגל הדיפלומטי בישראל, כאשר נתכנסו בסוף השבוע שעבר לשיבתם החדשה השגררת. מובן שאנשי הצירות הסובייטית לא נכחי-בישיבה, היות וממילא חזלו להיות דיפלור-מטים. אולם ראשי המשלחות הדיפלומטיות האחרות, שששו מאד למצב הבטחון שנוצר במדינה, שהרי מחר עלולה קבוצה אחרת, שמשוהו במדיניות החוץ של ארץ איוו שהיא לא יתקבל על דעתה, לזרוק פצצה על צירות אותה ארץ.

נציגי השגרירות הבריטית הציעו לדרוש ממשלת ישראל להגביר את המשמרות על-בחי הנציגויות הזרות. האחראי לבטחון ה-צירות הצרפתית דרש להזים את טענת מכשלת ישראל כי מצבן האקסטריוואלי של הצירות מפריע לפעולות המשטרה. * * הקצין הצרפתי טען שזכותן של הצירות למנוע פעולה חופשית של המשטרה בשטחן, אולם ילדותי לטעון - לזכרו - כי הדבר

* השבוע, מיד אחרי ניתוק היחסים, הבי-ליט אבא אבג, שגריר ישראל רושינגטון, תפקיד זה: עלי-סמך ניתוק היחסים ביקש את המעצמות המערביות להגביר את תמיכתן ה-כספית לישראל.
* * ראש הממשלה, דוד בן-גוריון, טען בנאומו בכנסת כי הצירות הסובייטית מנעה ממשטרת ישראל מלפעול ביעילות הדרושה, משום שלא אפשרה לה להכנס לשטח הצי-רות, שהוא, בהתאם לחוק הבינלאומי, שטח סובייטי.